

Naslov: Žene na kapaljku
Datum: 20.10.2007
Država, Izvor, Izdanje: Hrvatska, Glas Slavonije, Prilog,
Stranica: 7
Površina: 714 cm²

RODNA RAVNOPRAVNOST: NA PARLAMENTARNIM IZBORIMA ŽENA JE SVE MANJE

Žene na kapaljku

Naslov: Žene na kapaljku
Datum: 20.10.2007
Država, Izvor, Izdanje: Hrvatska, Glas Slavonije, Prilog,
Stranica: 7
Površina: 714 cm²

Neven ŠANTIĆ

U drugom sazivu višestranačkog Sabora, od 1992. do 1995. godine, bilo je samo pet posto žena. Nije mnogo bolje bilo ni u Vladi. Jedina žena u tadašnjoj izvršnoj vlasti bila je ministrica kulture Vesna Girardi Jurkić. Desetak godina kasnije, u aktualnom petom sazivu hrvatskog parlamenta, konstituiranog krajem 2003. godine, žena je 21 posto, a u Vladi četiri žene čine gotovo 30 posto tog tijela. Na tom dugom putu prema rodnoj ravnopravnosti i u politici Hrvatska je, dakle, napravila velik iskorak. Žene koje su na početku višestranačja, uz časte iznimke kao što je Savka Dabčević-Kučar, bile potpuno na margini političkih zbivanja, s godinama su se nametnule kao značajne političke uzdanice svojih političkih stranaka, a onda i važne političke figure na raznim razinama svih grana vlasti. Vjerojatno je i to bio razlog što su i teme ravnopravnosti spolova posljednjih godina zaokupile hrvatsku politiku, bilo u zakonskoj regulaciji, bilo formiranjem brojnih tijela koja bi trebala brinuti o jednakosti muškaraca i žena. I kada smo očekivali da će na sljedećim izborima taj pozitivan trend biti nastavljen po uzoru na Švedsku, gdje žene čine pola sastava vlade i 40 posto parlamenta, pa da žena u hrvatskoj politici bude još više nego sada, prve predizborne pripreme vodećih političkih stranaka djeluju kao hladan tuš. Žena za koje su predviđene značajne predizborne i postizborne role ima na kapaljku. U vladajućem HDZ-u, uz Jadranku Kosor, kao nova lica spominju se samo tri žene, Martina Dalić, Marija Burić Pejčinović i Zrinka Kovačević. u "pobjedničkom timu" HSP-a koji čini 30 istaknutih pravaša samo su dvije žene, Ruža Tomašić i Anđelka Vuko, odnosno 6,6 posto. Koalicija HSS-HSLS-PGS također je u prvi plan gurnula samo dvije žene, predsjednicu socijalnih liberala Đurđu Adlešić i Marijanu Petir iz HSS-a. Indikativno je pritom da je u predsjedništvu HSLS-a 33 posto žena, no u Središnjem vijeću samo ih je 8,6 posto. HNS je, pak, jedina hrvatska

HNS je jedina hrvatska stranka koja je od svog osnutka 1990. godine imala dvije predsjednice. Praktički, osim kratkog razdoblja u kojem je na čelu stranke bio Radimir Čačić, stranku su vodile žene, Savka Dabčević-Kučar i Vesna Pusić, a nije bez utjecaja ni dugogodišnja aktivistica za prava žena Morana Paliković Gruden

stranka koja je od svog osnutka 1990. godine imala dvije predsjednice. Praktički, osim kratkog razdoblja u kojem je na čelu stranke bio Radimir Čačić, stranku su vodile žene, Savka Dabčević-Kučar i Vesna Pusić, a nije bez utjecaja ni dugogodišnja aktivistica za prava žena Morana Paliković Gruden. Tim je čudnije što je u Središnjem odboru ove stranke samo 12 posto žena, a kako sada stvari stoje, neposredno pred izbore, nema naznaka da će žene u toj stranci imati značajniju ulogu. Uostalom, premijerski kandidat HNS-a Radimir Čačić u potpunosti je zasjenio i samu predsjednicu stranke Vesnu Pusić. Konačno, i SDP koji je godinama prednjačio u afirmaciji žena političarki, propisavši i ženske kvote u izborima za stranačka tijela, a Forum žena stranke bio cijenjeno tijelo čiji se glas slušao, kao da je povukao kočnicu. Nije da u netom predstavljenom timu Zorana Milanovića nema žena, ali ih je daleko manje od onoga što se očekivalo na temelju dosadašnjeg stranačkog zagovaranja rodne ravnopravnosti.

- SDP je nedavnom Konvencijom potvrdio da s novim vodstvom u potpunosti marginalizira jednu od svojih, u proteklom mandatu, uspješnijih postignuća, politiku rodne ravnopravnosti koja ravnopravnost i političku zastu-

pljenost žena drži jednom od temeljnih načela suvremene demokracije, kaže novinarka, publicistica i aktivistica ženskih nevladinih udruga Vesna Kesic. Od 25 članova i članica SDP-ovog dream tima predstavljenih na kraju konvencije, piše Vesna Kesic, a među kojima se po svojoj prilici nalaze i članovi potencijalne buduće vlade, bilo je pet žena. Brojkama, 20 posto, što je dobrih 10 posto manje od zastupljenosti žena u aktualnoj Sanaderovoj vladi. Prema njezinim riječima, trend odustajanja vidljiv je i u programatskim akcentima koji su predstavljeni na konvenciji. U Jurčičevoj gospodarskoj politici nema ni traga nečemu što bi se moglo nazvati rodnom analizom i redistribucijom proračuna (koliko za vojsku, koliko za žene, škole, vrtiće, znanost i obrazovanje?), u zdravstvenoj strategiji Ranka Ostojića, ni riječi o specifičnim potrebama žena. Također, naizgled vrlo radikalna i nužna reforma pravosuđa, zakonodavstva i uprave koju s ciljem borbe protiv korupcije nudi profesor Josipović, ni u jednom segmentu ne osvrće se na evidentnu činjenicu da za žene pravna država uglavnom drastično ne funkcioniše, ni kazneno ni preventivno. Vesna Kesic posebno je oštra u seciranju SDP-ove socijalne politike: "Tradicionalistički i suprotno nastojanjima većini europskih socijaldemokratskih stranaka, žene su se valjda trebale prepoznati u socijalnoj politici koju je predstavila Milanka Opačić. No, ako su negdje učinjeni kompromisi na račun žena, a za popularnije (i populističke) vrijednosti obitelji, radosti roditeljstva i brige za natalitet, onda je to upravo ta politika u kojoj su središnje mjesto zauzeli prijedlozi smanjivanja PDV-a na dječju opremu i projekt dadilja. S izuzetkom brige za jednoroditeljske obitelji, odnosno 'samohrane majke i očeve' kojih, naglašeno je u toj politici, ima 17 posto i zalaganja za nediskriminirajući zakon o medicinskoj potpomognutoj oplodnji, nije baš jasno prema čemu će se SDP-ova socijalna politika razlikovati od one koju vodi Jadranka Kosor", zaključuje Vesna Kesic, dodajući da se od SDP-a, kada je u pitanju rodna ravnopravnost, očekivalo i očekuje mnogo više...